

Ратко Марковић,

редовни професор Правног факултета
Универзитета у Београду

ГАШО МИЈАНОВИЋ (1924–2007)

Почетком маја ове године упокојио се Гашо Мијановић. У „великој“ Југославији, широм њених република (и у обе покрајине) он је био познат као уставноправни стручњак прве врсте и као професор уставног права на Правном факултету у Сарајеву, а после њеног нестанка, као академик и професор на Универзитету у Српском Сарајеву, у Републици Српској.

Отишао је с овог света још један божји човек. Херцеговац, кршног тела, сомотског гласа, отменог и одмереног држања и девичански чисте и меке душе, имао је Гашо Мијановић фину правничку памет, коју је највећим делом утрошио на утврђивање смисла, сада је то већ свима јасно, бесмислених појмова и категорија самоуправне југословенске уставности, иза којих је, почев још од 1963, стајала само гомила насумце набацаних речи. Штета за такву памет! Штета и за онакав предивни језик и господствени стил којима је писао и говорио, кад је и то употребљено за разјашњавање уставних конфузија и небулоза које је смислио један неправник, учитељ по професији. Биле су то свима који су се у то време бавили истим послом којим и Гашо Мијановић и који су, као и он, имали воље и дара да нешто створе, године, ма читаве деценије, које су „прохујале са вихором“ или, како би наш писац рекао, „које су појели скакавци“. Али, и у тим његовим радовима данашњи читалац моћи ће да се учи занату префињеног правног аналитичара, и свежини и лепоти чистог српског говора, тако друкчијег од преовлађујуће, суве и гњаваторске правничке прозе.

Од тог проћерданог труда и дара остала је спасена његова докторска дисертација, „Контрола уставности закона“, и она објављена

35 година пошто је била брањена. У њој су се обрађивала сувише стручна питања, у која се моћни учитељ-уставотворац, иначе разметљив „идејама“, није усудио да дира у уставима које је писао јер, једноставно, о тој теми није ништа знао. Остало је свима нама који смо са Гашом Мијановићем били на научним скуповима и седели с њим у многим државним комисијама још и тужно сећање на његово правничко умеће, али и на његову доброту, благост и безазленост. Ако на овом свету постоје божји гласници, који посредују између Бога и људи, такав је био наш колега, тихи и ненаметљиви Гашо Мијановић. Остала је за њим и туга што је морао да истрпи понижења и одрицања када се, у ратном вихору, избачен из свог стана у Сарајеву, сам самцат потуцао од немила до недрага, заувек у позним годинама одвојен од драгих му ствари, књига и успомена. И што је таворио у материјалној оскудици од других скриваној. А када је колико-толико стао на ноге, вратио се у родну Херцеговину да у њој заувек и остане. Истинољубив, дубоко поштен и моралан, баш какав је из ње и отишао када се запутио у свет који, јамачно, није био његов. Осамдесетгодишњак, сачувао је душу и поштење детета.

Ожалили су га и пустили понеку сузу за благородном и топлим људском душом не само, како је стајало у „Политикиној“ читуљи, „снаха Стана“, „братићи“, „братичне“, „сестрићи“ и „сестричне“ и „многбројна родбина“, него и његова, не тако бројна, родбина по позиву, која га је волела баш како се воли род најрођенији.